

«25 Орта мектеп» КММ
директор А.О.Кияновтың
« 11 » 02 2025 жылғы
№ 35-с/б
бұйрығымен бекітілді

«25 Орта мектеп» КММ сыбайлас жемқорлыққа қарсы нұсқамалық

Астана қ.

1. Жалпы ереже

1. Осы «25 Орта мектеп» КММ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі Нұсқаулығы (бұдан әрі-Нұсқаулық тиісінше) сыбайлас жемқорлық бағытындағы іс-қимылдарға не жататынын айқындайды, сыбайлас жемқорлық сипатындағы жағдай туындаған жағдайда мекеме лауазымды тұлғалары мен қызметкерлердің іс-қимыл тәртібін белгілейді;

2. Осы Нұсқаулықта келтірілген талаптар минималды қажетті болып табылады және нақты жағдай үшін толық және немесе шектеу ретінде қарастырылмауға тиіс.

2. Негізгі терминдер мен анықтаулар

2.1. Осы Нұсқаулықта мынадай терминдер мен анықтамалар пайдаланылады;

2.2. **Пара** – уәкелетті тұлға орындауға алатын немесе оған теңестірілген тұлға немесе жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адам не лауазымды тұлға, сол сияқты шет мемлекеттік немесе халықаралық ұйымының лауазымды тұлғасы жеке өзі немесе делдал арқылы акша, бағалы қағаздар, өзгед де мүліктер, мүлікке құқықтар немесе мүліктік сипаттағы пайда;

2.3. **Лауазымды тұлға**- мекеменің ұйымдық-өкімдік немесе әкімшілік-шаруашылық функцияларды тұрақты немесе уақытша орындайтын адам.

2.4. **Коммерциялық пара беру** - орындаушы тұлғаға заңсыз беру коммерциялық немесе өзге де ұйымдағы басқару функцияларды, акша, бағалы қағаздар немесе өзге де мүлік, сол сияқты оған қызметтік жағдайын пайдаланғаны үшін, сондай-ақ пара беруді жүзеге асыратын адамның мүддесі үшін қызметі бойынша жалпы қамқорлығы немесе жол бергені үшін мүліктік сипаттағы қызметтерді заңсыз көрсетуі;

2.5. **Мүдделер жанжалы** - жеке мүдделер арасындағы қайшылық лауазымды тұлғалардың/ қызметкерлердің және олардың өз лауазымдық өкілеттіліктерінің, бұл ретте аталған тұлғалардан жеке мүдделері олардың өз лауазымдық өкілеттіліктері тиісінше орындамауына әкеп соғуы мүмкін;

2.6. **Сыбайлас жемқорлық** – мекеменің лауазымды тұлғаларының жеке өзі немесе делдалдар арқылы өздері не үшінші тұлғалар үшін мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында өздерінің лауазымдық (қызметтік) өкілеттіліктерін және олармен байланысты мүмкіндіктерді заңсыз пайдалану, сол сияқты осы адамдарға игіліктер мен артықшылықтар беру жолымен пара беру;

2.7. **Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл** – мекеменің өкілеттіліктері шегінде сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, оның ішінде мекемеде сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, сыбайлас

жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға және олардың салдарын жоюға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және жою жөніндегі қызметі;

2.8. қоғам қызметкерлері – қоғаммен еңбек қатынастарында тұрған кез келген жеке тұлға.

3. Сыбайлас жемқорлыққа бағытталған ықтимал жағдайлар және коммерциялық пара беру, сондай-ақ мінез – құлық ережелері бойынша ұсыныстар.

3.1. Қызметке жүгінген азаматтар, мекеменің құрлымдық бөлімшесінің қызметін тексеруді жүзеге асыратын лауазымды тұлғалар тәртібінен ықтимал арандатушылықтарды болдырмау үшін;

3.2. Келушілер орналасқан қызметтік үй-жайларды және жеке заттарды (киім, портфельдер, сөмектер және т.б.) караусыз қалдырмау;

3.3. Келуші кеткеннен кейін жұмыс орынында немесе кез келген бөгде заттардың ішінен бөгде заттар табылса, жеке заттары өз бетінше қозғамай басшылыққа дереу баяндалсын.

3.4. Лауазымды тұлғаға, мекеме қызметкеріне пара ұсынған кезде, қажет:

3.5. Өте сак, сыпайы, сыпайлықсыз, жол бермей әрекет ету, пара және/немесе коммерциялық пара беру нысансын қабылдауға дайын немесе үзілді-кесілді бас тарту ретінде түсіндірілуі мүмкін асығыс сөздер;

3.6. Сізге ұсынылған шарттарды (сомалардың мөлшері, тауарлардың атауы мен қызметтердің сипаты, пара беру мерзімдері мен тәсілдері, коммерциялық пара беру нысаны, мәселелерді шешу реттілігі) мұқият тындауға және дәл есте сақтауға міндетті;

3.7. Пара беру және немесе коммерциялық пара беру уақыты мен орны туралы мәселені келесі әңгімеге ауыстыруға тырысыңыз және келесі кездесу үшін сізге таныс орынды ұсыныңыз.

3.8. Әңгімеде бастаманы өз мойныңызға алмаңыз, көбірек «кездесуге жұмыс жасаңыз», сұхбаттасушыға «сөйлесуге» мүмкіндік беріңіз, сізге мүмкіндігінше көп ақпарат берсін;

3.9. Пара беруге немесе коммерциялық пара беруге келіскен жағдайда Сіздің мәселенізді шешудің кепілдіктері туралы сұраңыз;

3.10. Егер сізде диктофон болса, пара немесе коммерциялық пара беру туралы ұсынысты (жасырын) жазуға тырысыңыз;

3.11. Осы факт туралы жоғарғы басшылыққа қызметтік хат түрінде баяндауға;

3.12. Қылмысқа дайындалып жатқандар туралы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға Call орталығы 1424 жазбаша немесе ауызша хабарламамен жүгінуге.

3.13. Мекеменің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерлері арасында мүдделер жанжал туындаған кезде;

- 3.14. Мүдделер кақтығысының кез келген мүмкіндігіне мұқият карау;
- 3.15. Мүдделер жанжалы туындау кез келген мүмкіндігіне жол бермеу жөнінде шаралар қабылдауға;
- 3.16. Туындаған мүдделер жанжалы туралы немесе оның туындау мүмкіндігі туралы. Сіз білген бойда өзінің тікелей басшысын жазбаша нысанда хабардар етуге міндетті;
- 3.17. Туындаған мүдделер жанжалын еңсеру жөнінде шаралар қабылдауға тікелей басшымен келісу;
- 3.18. Мүдделер жанжалының себеп болған тарап болып табылатын қызметкерді оның қызметтік міндеттерін орындаудан шеттетіп, (немесе) пайдадан бас тартуға дейін қызметтік жағдайы өзгертілсін.
- 3.19. Қызметтік мінез-құлыққа қойылатын талаптарды сақтау және мүдделер кақтығысын реттеу жөніндегі комиссия құруға құқылы.

4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұру туралы шешім қабылданған кезде мекеменің лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің әрекеттері.

- 4.1. Өз қалауыңыз бойынша Сіз сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға 1424 Call орталығына ауызша немесе жазбаша өтінішпен жүгіне аласыз.
- 4.2. Сыбайлас жемқорлық сипаттағы құқық бұзушылық туралы хабарлау нысандарының бірі анонимді хабар беру болып табылады. Бұл жағдайда өтініш беруші анонимділікке байланысты жауап алуға сене алмаса да, ал қылмыс туралы анонимді өтініштің өзі, мұндай өтініште дайындалып жатқан немесе жасалған қылмыстық құқық бұзушылықтар туралы мәліметтер жағдайларды қоспағанда, қылмыстық іс қозғауға себеп бола алмайды.
- 4.3. Параны бопсалау жағдайында Сіз сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға хабарласып, Сізден пара алу немесе коммерциялық пара алу фактісі туралы өтініш жазып, дәл көрсетілісін;
- 4.4. Лауазымды тұлғалардың қайсысы (тегі, аты, әкесінің аты, лауазымы, мекеменің атауы) Сізден пара алды немесе коммерциялық құрылымдар өкілдерінің қайсысы сізді пара беруге итермелейді;
- 4.5. бопасаланатын параның (пара берудің) сомасы мен сипаты қандай;
- 4.6. қандай нақты әрекеттер (немесе әрекетсіздік) үшін Сізден пара алады немесе коммерциялық пара алады;
- 4.7. тікелей пара беру немесе коммерциялық пара беру қай уақытта, қай жерде және қалай болуы керек.
- 4.8. Сыбайлас жемқорлық қылмыстары және сыбайлас жемқорлық сипатындағы белгілері бар жағдайлар анықталған және/немесе оларға тап болған кезде қызметкерлер сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі

уәкілетті органға жүгінумен қатар мекеменің (7172) 65-26-31 телефоны бойынша хабардар ету жөнінде шаралар қабылдауы тиіс.

4.9. Сыбайлас жемқорлық фактісі туралы хабарлаған лауазымды тұлға қызметкер мекеме қызметкерінің өзінің функционалдық міндеттерін орындауы кезінде құқық бұзушылықтар, коммерциялық пара беру және өзге де қылмыстық құқық бұзушылықтар мемлекеттің қорғауында болады және Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілеген тәртіппен көтермеленеді.

4.10. Мекеме қызметкерлерінің өз функционалдық міндеттерін орындауы кезінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға, коммерциялық пара беруге және өзге де қылмыстық құқық бұзушылықтарға құпия болып табылады және заңда белгіленген тәртіппен беріледі. Аталған ақпаратты жария ету заңда белгіленген жауаптылыққа әкеп соғады.

5. Қорытынды ереже.

5.1. Осы Нұсқаулық мекеменің барлық лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің қолдануы және танысу үшін міндетті болып табылады:

5.2. Осы Нұсқаулық «25 Орта мектеп» КММ директоры бекіткен күннен бастап қолданысқа енгізіледі;

5.3. Нұсқаулыққа енгізілетін өзгерістер немесе толықтырулар оны «25 Орта мектеп» КММ директоры бекіткен күннен бастап күшіне енеді.